

Redovisning av systematiskt kvalitetsarbete läsåret 2016/17

1. Hustomtens förskola, Gustavslund och Kometen Förskolechef; Ingrid Mathiasson

2. Förutsättningar;

Ramlösa friskola är ett företag som drivs i privat regi, i aktieföretagsform. Verksamheten har en skola med elever från förskoleklass till årskurs 6. Hustomtens förskola är en del av Ramlösa friskola, förskolan har sju avdelningar, som är uppdelade i tre olika hus. Stjärnhuset har två avdelningar (Mångubben och Stjärnskottet) de arbetar med inspiration av Reggio Emilia pedagogiken. Solhuset har två avdelningar (Solstrålen och Regnbågen) och Kometen har två avdelningar (Stjärnan och Solen). Kometen arbetar med inspiration av naturen och de äldsta barnen går i en utegrupp tillsammans med 7 barn som har sin hemvist i skolans lokaler.

Avdelningarna är uppdelade efter ålder. I respektive hus finns en småbarnsavdelning och en syskonavdelning. Förskolan ligger i ett område där det är nära till olika naturområde. Utemiljön på förskolan har fortsatt utvecklas. Pedagogerna förändrar efter barnens intresse, nya material läggs till.

Miljön inomhus har fortsatt fräschats upp, alla förskolehallar har fått nya golv och väggar målade. Därefter har nya hyllsystem till barnens kläder satts upp. Kometen har dessutom fått ett nytt höj och sänkbart skötbord. Vi har fortsatt byta ut möbler på avdelningen, efter att Stjärnhuset och Solhuset var klart har vi nu fortsatt med Kometen. Nya bord och hyllor har köpts in, vilka underlättar pedagogernas vidare planering av den pedagogiska miljön. Upplägget har varit på samma sätt som i Stjärnhuset och Solhuset där vi tillsatt en projektgrupp som i samråd med förskolechef och rektor har prioriterat vad som behöver bytas ut och i vilken ordning. Under vårterminen köpte vi även in nya bord och stolar till Solhuset, vilket gett en bra visuell/praktisk helhet i miljön.

Pedagogerna förändrar i den pedagogiska miljön efter barnens behov och intresse i barngruppen. Under planeringsdagen inför vårterminen delgav en pedagog sin kunskap utifrån förskolans rikskonferens i Malmö som hon deltagit i, konferensen hade stort fokus just på hur miljön kan locka, interagera och utmana. Detta gav pedagogerna ytterligare ny inspiration till att skapa nya miljöer utifrån barnens intresse.

På förskolan finns få barn med annat modersmål än svenska. Vi ser en viss ökning och det ser vi som positivt för förskolan, det blir då mer naturligt att arbeta utifrån barns olika bakgrund och kulturer. Barn med särskilt stöd följs upp med hjälp av specialpedagog. Vid terminens barnkonferens lyfts eventuella barn i behov av stöd, givetvis kan man även utanför denna konferens lyfta frågor inom detta område.Handledning av specialpedagog erbjuds till de avdelningar som är i behov av det. Vid behov formuleras handlingsplaner.

Alla pedagoger som arbetar på förskolan har en pedagogisk utbildning. Yrkeskategorierna som arbetar på förskolan är förskollärare och barnskötare. Andelen förskollärare är avsevärt större än barnskötare. Vi har ett kompetensutvecklingssystem där varje pedagog själv förfogar över sin fortbildningspeng, detta gör att varje pedagog har möjlighet att gå på de fortbildningar som de tycker

de har behov av. Det erbjuds även extra fortbildning utöver fortbildningspengen då vi känner att ett utvecklingsbehov behövs inom ett visst område. Kompetensutveckling sker också i grupp på planeringsdagar och personalmöten mm. Under året har förskolan stängt två dagar då pedagogerna har möjlighet att strukturera/reflektera över verksamheten. Ibland läggs fortbildning på dessa dagar. De fortbildningar som pedagoger gått på under året har handlat om pedagogiska miljöer, barns språkutveckling och nätverksträffar för Reggio Emilia inspirerad verksamhet m fl. Pedagogerna har också deltagit på en gemensam fortbildning som vi hade på vår förskola under vårterminens planeringsdag. Föreläsningen hette: Det lustfyllda samarbetet, föreläsningen var mycket uppskattad och innehållet var bra till vårt fortsatta arbete med värdegrunden.

Vår ledningsgrupp består av tre personer; verksamhetschef tillika rektor, förskolechef och ekonomi/IT ansvarig. Vi har en tydlig arbets- och ansvarsfördelning som är väl känd av personal och föräldrar. Vi har en ansvarsgrupp som består av rektor, förskolechef och pedagoger från tre enheter på förskolan samt tre pedagoger (en från varje arbetslag) från skolan. Vi träffas en gång/månad rektor, förskolechef och förskole pedagoger, en gång/månad rektor, förskolechef och skolans pedagoger och en gång/månad alla. På dessa träffar diskuteras förskolan/skolans utveckling.

3. Måluppfyllelse, analys och bedömning av utvecklingsområde samt övriga nationella mål

3.1 Normer och värden

Utvecklingsområde 16/17

1. Likabehandlingsplansgruppen läser in sig på kartläggningmaterialet "tillgänglig miljö" från SPSM, vidare planera för hur detta ska implementeras bland övriga pedagoger.
 2. Fortsätta att arbeta med några av de återstående tre delarna i TAKK, samt följa upp det påbörjade arbetet.
 3. Fördjupa arbetet med vår värdegrund, då flera nya pedagoger börjat det senaste året.
 4. Fördjupa oss i hur vi kan arbeta med modersmål i förskolan.
- 1) Vi inledde höstterminen med ett möte i likabehandlingsplansgruppen för att gå igenom materialet från SPSM kring tillgänglig lärmiljö. Vi har tidigare pratat om den nytillkomna formen av diskriminering; *bristande tillgänglighet*. Under föregående läsår har pedagogerna i likabehandlingsgruppen fått SPSMs material kring *bristande tillgänglighet*. De har läst och sett informationsfilmerna på SPSMs hemsida för att vi nu skulle kunna diskutera vidare hur vi kan föra ut materialet på ett bra sätt till övriga pedagoger. Vi kände att materialet var omfattande så vi valde att sammanställa det till övriga pedagoger för att förenkla implementeringen. Vi hade sedan ett personalmöte då vi gick igenom materialet som pedagogerna inför mötet hade läst igenom. Vi diskuterade först materialet i små grupper (med personal blandat från olika avdelningar) för att sedan sitta husvis och avdelningsvis för att diskutera och sätta upp prioriterat område för huset respektive avdelningen. Vi bestämde att detta arbete fortsättningsvis ska vara en del i avdelningens systematiska kvalitetsarbete. Vi kommer att utvärdera och följa upp detta arbete, främst i likabehandlingsplansgruppen. Att diskutera i grupper blandat från olika avdelningar är ett bra sätt att få en större förståelse för det vi diskuterar. Pedagogerna upplever också att det är bra och utvecklande att diskutera så.

- 2) Vi har fortsatt arbeta med och utvärdera arbetet i TAKK – tecken som alternativt och/eller kompletterande kommunikationssätt. Pedagogerna som arbetar med de yngre barnen har upplevt arbetet med TAKK som mycket positivt, de känner att barnen tagit till sig många tecken och att det har hjälpt dem i deras kommunikation. De som arbetar med de lite äldre barnen upplever inte att det blivit lika väl mottaget av barnen, de har introducerat och använt tecken men när barnen inte anamat det så har det lite runnit ut i sanden. Utvärdering säger dock att TAKK kan bli användbart i olika situationer och därför fortsätta utveckla arbetet. Alla pedagoger känner att TAKK är ett bra verktyg och att kunskapen de fått med TAKK är något de har med sig och kommer att använda framöver. Vi har inte gjort de sista tre delarna i TAKK men planerar att göra dem framöver.
- 3) Vår värdegrund är grunden i arbetet med normer och värden, vår värdegrund har funnits med under lång tid. Under året har vi två värdegrundsveckor, en i början av varje termin. Avdelningarna arbetar då på olika sätt för att få ett klimat där alla barn känner sig sedda och trygga. Arbetet utgår från barnens delaktighet där barnens åsikter, tankar och pedagogernas observationer lägger grunden för hur respektive avdelning ska arbeta vidare. Under värdegrundsveckorna utarbetas trivselregler med barnen på avdelningarna och barn och pedagoger arbetar med värdegrunden med utgångspunkt i barngruppens behov. Detta arbete ger barn och pedagoger en bra start på terminerna. Värdegrundsarbetet har varit väl inarbetat och en naturlig del i arbetet på förskolan, under de senaste åren har det dock börjat flera nya pedagoger och i och med detta finns ett behov av att fördjupa arbetet med vår värdegrund. Arbetet kring värdegrunden har pågått under hela läsåret, vi har haft avsatta personalmöte och ansvarsgruppsmöte för att diskutera vad vår värdegrund innebär. Mötena har varit bra men vi har inte riktigt kommit på djupet i våra diskussioner. Vi har haft ytterligare personalbyte inför detta läsåret vilket gör att vi behöver arbeta vidare med detta område. Vi har valt att ytterligare fördjupa arbetet genom att göra värdegrunden till Hustomtens förskola/Ramlösa friskolas gemensamma kvalitetsmål. Vi har tillsatt en grupp som kommer att arbeta extra kring detta. Förskolechef och rektor kommer också att delta i denna grupp, åtminstone i inledningsfasen. Vi vill att arbetet med värdegrunden ska fördjupas och verkligen synas i alla led, för barn, elever, pedagoger och ledning. Vi kommer också att ha ett internat för förskolan under höstterminen för att få tid och möjlighet att arbeta vidare med detta.
- 4) Vi har inte påbörjat en fördjupning av hur vi arbetar med modersmål i förskolan, detta område fortsätter vi med under nästa läsår.

Vår likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling har en tydlig arbetsgång och är förankrad hos pedagogerna. Vi har en likabehandlingsplansgrupp, i gruppen finns en pedagog från varje hus eller avdelning och förskolechef, i gruppen är vi sex personer. De mål vi satt upp i likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling är till stor del nådda även om många av målen är sådana som man aldrig blir "klar" med eller slutar jobba med. Inför tidigare år har vi i gruppen pratat om att de prioriterade målen på avdelningarna oftast hamnar inom *annan kränkande behandling* och att medvetenheten kring de andra diskrimineringsgrunderna behöver ökas.

Attitydundersökningen (en enkät som alla vårdnadshavare till barn i förskolan svarar på, attitydundersökningen hade en hög svarsfrekvens) visar att vi har ett bra resultat inom området,

resultatet är dock lägre i år än föregående år. Resultatet har lyfts upp och diskuterats både i ansvarsgrupp och på personalmöte. Eftersom vi ville fördjupa förståelsen för resultatet så valde vi att välja ut vissa frågor från enkäten för att ge föräldrarna möjlighet att kommentera graderingen på skalan. Förbättringsområden utifrån kommentarerna är: att informationen ska bli tydligare, önskemål om att viss information ska gå via mail kom från flera. Önskemål om att oftare dela barnen efter ålder (särskilt bland de äldre barnen). Vikten av att ta emot barn och föräldrar i hallen och att förtydliga värdegrundsarbetet. Våra avslutningsutvärderingar (som föräldrar svarar på inför byte mellan avdelningar/slutar på förskolan) visar att barnen känt sig trygga, sedda och gillat att vara på förskolan. Resultatet skiljer sig åt mellan förskolan på Gustavslund och Kometen. Kometens resultat har ökat medan Gustavslunds har minskat. Kometen har under läsåret varit mer stabilt vad det gäller pedagoger medan det på Gustavslund blivit en del personalbyte vilket kan vara orsaken till resultatet.

Följande område inom normer och värde i Läroplanen för förskolan har varit prioriterade under läsåret:

" Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning" Lpfö

"Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö" Lpfö

"Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar "Lpfö

"Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra "Lpfö

Pedagogerna har utgått från barnens intresse i planeringen för verksamheten. De har fört mycket samtal utifrån barnens tankar och intresse. Pedagogerna har vidare utmanat barnen då de sett ett särskilt intresse för något. Exempel på projekt kopplade till området har bl. a. varit kojbygge, projektet som utvecklade samarbete, samspel och vikänsla. Ett annat projekt har utgått från lemuren Lala som utifrån sin kultur introducerat och intresserat för samtal kring olikheter. Superhjältprojektet gjorde barnen till superhjältar som räddade naturen. Projekten är goda exempel på hur barnens intresse utvecklar deras förmågor i våra styrdokument.

Förhållningssätt i arbetet har varit att reflektera mycket tillsammans med barnen, att göra barnen delaktiga i beslut, detta har lett till att barnen tar ett större ansvar för sitt sätt att agera. Arbetsmaterialet "tio små kompisböcker" har använts på flera avdelningar. Pedagogerna har använt sig mycket av litteratur, film, fotografering, dans, bild och dramatisering. De ser att arbetet har utvecklat barnens förmåga att lyssna på varandra och respektera varandras olika åsikter. Dokumentation kring arbetet har fungerat som ett bra sätt att ytterligare reflektera/fördjupa tankarna inom området. Att positivt förstärka har varit en framgångsrik metod likaså att hela tiden föra samtal och reflektera med barnen kring olika situationer där man kan hjälpa andra eller visa hänsyn på olika sätt, är ett förhållningssätt som utvecklat barnens förmåga inom detta område.

Framgångsfaktorer inom området har varit;

- Litteratur, drama, dans, skapande och film
- Handdockor
- Utgångspunkt i olika material, tex tio små kompisböcker

- Att dela barnen i mindre grupper
- Mycket utevistelse i vår närmiljö
- Närvarande pedagoger som goda förebilder
- Lyfta och utgå från likheter och olikheter i gruppen, t.ex., olika kulturer och behov
- Positiv förstärkning
- Återkommande reflektioner och samtal tillsammans med barnen
- Att utgå från barnens intresse
- Att göra barnen delaktiga i beslut, detta har lett till att barnen tar ett större ansvar för sitt sätt att agera.

Området normer och värden har god måluppfyllelse. Pedagogerna använder väl anpassade arbetsätt och metoder för att nå framgång. Fungerar det inte så som de tänkt, förändrar de och provar på nya sätt. Jag kan också se att de fortsätter använda framgångsfaktorer sedan tidigare men också att de provar nya sätt att utveckla verksamheten.

3.2 Utveckling och lärande

Utvecklingsområde 16/17

1. Fundera vidare på hur portfolion och pedagogisk dokumentation kan samverka.
 2. Verksamhetsbesök kopplat till reflektion av dokumentation i arbetslaget.
 3. Pedagogiska miljöns utformning, hur tänker pedagogerna kring den, hur kan vi utveckla och fördjupa tankarna kring den.
- 1) Under läsåret har pedagogerna arbetat vidare med pedagogisk dokumentation, de har repeterat och läst del i Skolverkets; *Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan – pedagogisk dokumentation* och diskuterat i smågrupper (personal blandat från de olika förskolehusen) hur de arbetar kring detta område. Vi har köpt in litteratur inom området som en del i personalen läst. Intresset att fördjupa sig inom detta område upplever jag som stort. De pedagoger som gått fortbildning inom området har delgivit de andra pedagogerna. Dokumentationen har utvecklats, pedagogerna använder fler dokumentationsmetoder, att filma barnen för att vidare reflektera med barnen och vidare i arbetslaget har blivit mer självklart även om detta kan utvecklas ytterligare. Vissa avdelningar har kommit längre i detta arbete. Pedagogerna har en vilja att utveckla mer men fortfarande är det så att mer akuta saker ofta prioriteras vid planeringarna. Vi har också haft ett läsår med ovanligt mycket byte av pedagoger, vilket har tagit av tiden de annars hade haft till att vidareutveckla dokumentationsarbetet.
- Vi har inte arbetat vidare med sammankopplingen pedagogisk dokumentation och portfolio. I ledningsgruppen har vi pratat om att ev. köpa in ett digitalt dokumentationssystem; Infomentor för förskolan, därför väntar vi med att arbeta vidare med detta, under tiden finns portfolion kvar och i den dokumenteras barnets individuella utveckling.
- 2) Verksamhetsbesök kring detta område har inte prioriterats, då fokus istället har varit att arbeta samman arbetslagen med nya pedagoger. Verksamhetsbesöken har under läsåret

varit mer oplanerade besök. Planerade verksamhetsbesök med fokusområde är dock något som kommer att prioriteras under nästa läsår.

- 3) Den pedagogiska inomhusmiljön har haft stort fokus under läsåret. Vi har bytt ut mycket av basmöblerna, såsom hyllor, bord och stolar. Pedagogerna har varit med i processen, deras tankar och önskemål har till stor del styrt inköpen. Grundtanken har varit flyttbara hyllor, för att kunna förändra i miljöerna på ett enkelt sätt.

Enligt **attitydundersökningen** har vi ett gott resultat inom detta område. Enligt undersökningen erbjuder förskolan en utvecklande verksamhet med kompetenta pedagoger. Andelen positiva svar (4or och 5or, på en 5gradig skala) är 99–100 % inom hela området. Vi ser dock att vi har fler 4or än vad vi hade förra året. Vi har i olika forum diskuterat resultatet och analysen är att resultatet hänger samman med helheten kring nya arbetslag och den gemensamma värdegrunden.

Följande område inom utveckling och lärande i Läroplanen för förskolan har varit prioriterade under läsåret:

Förskolan ska sträva efter att varje barn

”utveckla sin motorik, koordinationsförmåga, och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande” Lpfö. Framgångsfaktorer inom målet har varit att barnen fått röra sig i olika terrängar och miljöer, pedagogerna har ytterligare utmanat barnen genom planerade hinderbanor och lekar. Även mer estetiska uttrycksformer har utvecklat barnen inom målområdet. Att låta barnen prova själv (såklart med stöd efter behov), att se barnet som kompetent har varit ett övergripande framgångsrikt förhållningssätt.

”utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen”, ”utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap ” och ”utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring” Lpfö. I arbetet kring målen inom naturvetenskap och matematik har det till stor del varit barnens intresse som styrt, pedagogerna lyfter in nya infallsvinklar till viss del. Pedagogerna har skapat olika inspirerande miljöer som bidragit till större intresse och nyfikenhet inom området. Jag upplever att samtal kring matematiska begrepp har skett mer naturligt än samtal kring naturvetenskapliga. Pedagogerna lyfter fram vikten av att ta vara på barnens nyfikenhet, utmana dem i samtalet mer inom matematiken än inom naturvetenskapen. Naturvetenskapen känns mer naturligt kopplad till ”biologi så som i naturen” än till ”fysik”. Kanske detta beror på att kunskapen inom matematik och naturen är större än vad den är inom naturvetenskap och teknik.

”utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa”, ”utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv”, ”utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra” och ”tillägnar sig och nyanserar innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld” Lpfö. Genom att ge barnen olika upplevelser flera gånger och vidare låta de reflektera kring upplevelser/aktiviteter så ser pedagogerna en större utveckling inom området. Barnen visar större intresse när de känner igen sig, det blir också tydligare att lärandet fortsätter i den fria leken. Pedagogerna ser tydligt framgångar med att låta barnen arbeta i mindre grupper, både för barn som inte riktigt vågar ta plats i stor grupp

utan även för de barn som behöver lite mer lugn för att kunna utvecklas vidare. Detta kan ytterligare utvecklas genom att dela barnen på medvetna sätt utifrån aktivitet.

”känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer” och ”som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål Lpfö.” Framgångsfaktorer inom området har varit att utgå från de kulturer som finns representerade inom gruppen. Barnen har känt sig stolta och de andra barnen har visat nyfikenhet kring andras kulturer. Detta arbete behöver bli en mer naturlig del i det vardagliga arbetet på alla avdelningar.

”utveckla sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama Lpfö”. Att arbeta med olika uttrycksformer, har skapat mycket glädje som i sin tur skapat en bra vi känsla i gruppen.

”utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära”, ”utvecklar sin identitet och känner trygghet i den”, ”utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga” och ”utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler Lpfö” Barnen utvecklar nyfikenhet och lust att lära när de känner sig lyssnade på, när deras intresse får plats att utvecklas, när verksamheten utgår från deras intresse, detta blir tydligt i utvärderingarna. Att vara med barnen i leken ses som en framgångsfaktor, att stötta och hjälpa när det behövs för att leken ska kunna utvecklas på ett positivt sätt. Att tillföra nya material och att ändra i miljöerna efter barnens intresse har också skapat en utveckling inom området, liksom att dela barnen i mindre grupper. Barnen har utvecklat självständighet genom att pedagogerna tror på dem och låter de få ta eget ansvar över delar av sin vardag.

Framgångsfaktorer inom området;

- Litteratur/bibliotek/film
- Reflektion med barnen och pedagoger
- Förändra miljön
- Erbjuder olika material, uttrycksformer och miljöer
- Arbeta i smågrupper
- Närvarande, lyssnande pedagoger
- Arbeta efter barnens intresse
- Medvetet använda t.ex. matematiska begrepp
- Upprepad aktivitet
- Reflektion av upplevelser/aktiviteter
- Tillit till barnets förmåga/kompetenta barnet
- Utgå från olika kulturer som finns representerade på avdelningen
- Att som pedagog finnas med i leken med barnen

Området utveckling & lärande har god måloppfyllelse. Pedagogerna använder väl anpassade arbetssätt och metoder för att nå framgång. Fungerar det inte så som de tänkt, förändrar de och provar på nya sätt. Det blir också tydligt att de fortsätter använda framgångsfaktorer sedan tidigare men också att de provar nya sätt att utveckla verksamheten. Den pedagogiska miljön används alltmer som ett självklart sätt att både inspirera och utmana barnen i sitt lärande. Det ser dock lite olika ut i de olika husen hur man arbetar, pedagogerna har själv ett stort intresse av att lära av

varandra – ett sätt är att pedagogerna får besöka varandra eller byta plats i varandras verksamheter. Verksamhetsbesök av mig som förskolechef blir också en del i utvecklingen inom området.

Vi behöver prata vidare om varför och om det är lättare att fördjupa begreppen kring matematik i det vardagliga arbetet än vad det är att fördjupa begrepp inom naturvetenskap och teknik. Begreppet undervisning och vad det innebär behöver också fördjupas.

Sammantaget har vi en god måluppfyllelse inom detta område.

3.3 Barns inflytande

Utvecklingsområde 16/17

1. Barnens syn på dokumentationen, känns det ok att bli dokumenterad?

Detta område har vi bara nuddat vid i våra diskussioner kring pedagogisk dokumentation. Vi kommer att arbeta vidare med detta längre fram.

2. Hur påverkar den pedagogiska miljön och hur kan barnen påverka utformningen av den?

Detta område har haft stort fokus under läsåret. Nya möbler har köpts in med tanke på att den pedagogiska miljön lätt ska kunna förändras efter barnens behov och intresse. Pedagogerna har ett stort intresse i att skapa pedagogiska miljöer som inspirerar och utvecklar barnen. Miljöerna skapas dels utifrån barnens intresse men också efter de behov pedagogerna ser att barnen har. Så påverkan av den pedagogiska miljön sker till största del genom att pedagogerna observerar barnens behov och intresse.

Följande område inom barns inflytande i Läroplanen för förskolan har varit prioriterade under läsåret:

Förskolan ska sträva efter att varje barn

”Utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation” och ”utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolan miljö” Lpfö. Genom att barnen får vara med och rösta i olika situationer kan de påverka sin situation. Barnen är med och upprättar avdelningens trivselregler i början av läsåret. De får också ofta möjlighet att diskutera fram olika aktiviteter/projekt som de önskar göra. I samtal kring känslor/hur barnen känner sig under olika delar av dagen har pedagogerna kunnat se om där är stunder på förskolan som inte känns mindre bra och då med barnens hjälp förändrat detta. En annan metod i den demokratiska processen är att rösta om beslut, ofta sker röstning på barnens initiativ och de visar också respekt för det resultat det blir. På några avdelningar har de möte inför val av aktiviteter, vissa avdelningar har valtavlor där barnen väljer aktiviteter genom att sätta sin bild på vald aktivitet. Pedagogerna upplever att barnens intresse för aktiviteterna ökar när de har ett stort inflytande.

Barnen får stort inflytande genom att pedagogerna lyssnar in deras intresse och utgår från detta i olika projektarbete. I den pedagogiska dokumentationen blir det naturligt att barnens inflytande kommer i fokus. I barnens reflektioner kring dokumentationer i bild eller film blir det också tydligt för pedagogerna hur barnen upplevt och ev. vill gå vidare. Vidare reflekterar pedagogerna kring barnens

reflektioner för att vidare utforma verksamheten efter barnens intresse. Arbetet med pedagogisk dokumentation har gjort barnens röst starkare, inte bara genom det barnen säger utan också genom pedagogernas sätt att reflektera kring det de ser i dokumentationen. Detta är ett arbete som ständigt behöver utvecklas, att reflektera tillsammans ger en större förståelse och utveckling av sitt eget sätt att tolka och förstå ett sammanhang. Detta arbete behöver fortsätta, vi behöver ständigt föra en dialog kring detta för att vidare utveckla vårt sätt att göra barnen mer delaktiga och utveckla vår förmåga att tolka barnen för att vidare göra en så bra verksamhet som möjligt. Under terminerna intervjuas barnen för att fånga in allas enskilda åsikter. Ett annat sätt att få inflytande är genom enkla utvärderingar där barnen får visa med tummen upp eller ner vad de tyckte om aktiviteten. Pedagogerna försöker också medvetet använda just begreppet; inflytande.

En del avdelningar upplever att de behöver arbeta vidare med just ansvaret för sina egna handlingar relaterat till förskolans miljö.

Framgångsfaktorer inom området:

- Upprättandet av gemensamma trivselregler
- Påverkan av miljöns utformning
- Valtavla
- Arbete i liten grupp
- Röstning
- Reflekerande samtal
- Projekt/teman utifrån barnens intresse
- Utvärdera (tummen upp/tummen ner)
- Utvärdera genom observation/ intervju enskilt eller samtal i liten grupp
- Pedagogisk dokumentation
- Demokratiska möten

Vi har en god måluppfyllelse inom detta område. Jag upplever att pedagogernas pedagogiska dokumentation sker på ett mer naturligt sätt nu än tidigare. Tror dock att prioritera tid för att föra dialog kring dokumentationerna i arbetslaget fortfarande behövs.

Under förra läsåret var det flera avdelningar som ville använda film mer frekvent som dokumentationsmetod. Detta ställde till problem vad det gäller lagring och antal I-pads att arbeta med. Inför kommande läsåret har vi köpt in ytterligare en I-pad/avdelning.

3.4 Förskola och hem

Utvecklingsområde 16/17

1. Starta upp ett föräldraråd

Efter samtal och önskemål kring ett föräldraråd beslutade vi om att starta ett sådant. Föräldrarådet ska vara ett forum för föräldrar att lyfta frågor som känns aktuella för föräldrarna. Föräldrarådet hade under första läsåret tre möten. Framöver är tanken att det ska bli två möten/termin.

Vi arbetar hela tiden för att ha en bra kommunikation med barnens föräldrar. Vår **hemsida/blogg** är ett sätt för föräldrarna att följa vad som händer på förskolan. Bloggen uppdateras flera gånger i

veckan och den är uppskattad av föräldrarna. Genom bilderna som läggs ut kan barnet och föräldern prata om förskoledagen hemma. Många föräldrar använder bloggen men vårt mål är att alla ska använda den. Vi fortsätter hänvisa till bloggen och uppmana föräldrarna att titta i den. På föräldramöte lyfts också bloggen fram. Vidare dokumenteras det mycket av det pedagogiska arbetet på förskolan och detta sätts upp både inne och ute, pedagogerna bjuder in föräldrarna att ta del av dokumentationen vid hämtningar och lämningar.

Enligt **attitydundersökningen** har vi ett högt resultat då man tittar på föräldrarnas sammantagna "nöjdhet" med förskolan, även om det är lite lägre än förra året. Tankarna kring åtgärder för detta finns att läsa om under normer och värden. Vad det gäller föräldrars delaktighet och inflytande har vi fortfarande ett lägre resultat jämfört med övriga områden. Vi tycker att föräldrarnas åsikter är viktiga och vi fortsätter att bjuda in föräldrarna till samarbete. Många gånger när vi försöker bjuda in till samarbete känner föräldrarna att de inte har något behov av mer samarbete, detta gör det svårt att få en positiv utveckling i frågan. I vår fördjupade attitydundersökning blev resultatet ungefär detsamma och tyvärr så var där bara enstaka kommentarer till förbättringar. Det förslag som kom var att ha en förslagslåda i hallen som föräldrar kunde lägga förslag i. Några avdelningar har redan detta men det är något som alla avdelningar skulle kunna ha. Ytterligare kommentarer från föräldrarna från denna fördjupade enkät var att det ibland var ottydligt var information om olika saker fanns. Utifrån resultatet kommer vi att förtydliga informationskanalerna. Önskemål om att viss information ska gå via mail kom från flera.

Flera avdelningar låter föräldrarna påverka genom att låta dem skriva ner vad de tycker är viktigt för deras barn på förskolan, detta gör de på första föräldramötet på höstterminen eller vid utvecklingssamtalet. Detta blir sedan en del i underlaget i den fortsatta planeringen. Enligt våra egna utvärderingar som föräldrarna gör när barnen slutar på förskolan har vi ett mycket bra resultat kring detta område.

Genom att vara tydlig med information, dokumentation och fortlöpande föra samtal med föräldrarna har ett öppet och positivt klimat skapats. Pedagogerna har en daglig kontakt med föräldrarna. Vid olika tillfällen under läsåret såsom, föräldramöte, utvecklingssamtal sker ett mer fördjupat pedagogiskt samtal kring verksamheten eller det enskilda barnets utveckling. Andra tillfällen för möten (förutom det dagliga hallmötet) är gemensam frukost, dropp in fika, lucia etc.

Framgångsfaktorer inom området:

- Blogg
- Göra föräldrarna delaktiga i planering och utvärdering av verksamheten på föräldramötet eller vid utvecklingssamtalet
- Ge föräldrarna möjlighet att vara delaktig i verksamheten på olika sätt
- Tydlig information, dokumentation
- Fortlöpande samtal med föräldrar
- Förslagslåda
- Hembesök vid inskolningar
- Positiv inställning

3.5 Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Utvecklingsområde 16/17

1. Att samverkan sker mellan förskola skola genom vårt gemensamma kvalitetsmål; lek och rörelse i andra kulturer, detta för att stödja barnens övergång till skolan men också för att öka förståelsen mellan de olika verksamheterna”.
 2. Utveckla förståelsen och få en större inblick i varandras verksamheter. Denna inblick och förståelse ska stärka pedagogerna i både förskolan och skolan.
- 1) Vi har fortsatt att prioritera ett område som kopplar samman förskola och skola, vårt gemensamma kvalitetsmål. Kvalitetsmålet i år har varit: lek och rörelse i andra kulturer med inriktning dans. Vi fortsätter med att en grupp bestående av pedagoger från förskola och skola som strukturerar upp arbetet och sedan planeras arbetet vidare på respektive avdelning/klass. Varje avdelning på förskolan har en kompisklass på skolan, de samarbetar kring arbetet i kvalitetsmålet. Vid uppstart och terminsavslut har vi samlats hela förskolan och skolan och det har skapat en härlig vi känsla. Hur detta samarbete vidare ser ut är upp till pedagogerna att planera. Vissa kompisklasser har utökat detta samarbete med att ha t.ex. läsgrupper, då skolans barn kommer och läser för förskolebarnen. Detta har varit mycket uppskattat. Vi känner dock att arbetet runt kvalitetsmålet inte riktigt går på djupet, stort fokus ligger på uppstart och avslut. Vi vill utveckla detta mer, så att det valda kvalitetsmålet verkligen genomsyrar verksamheterna. Kvalitetsmålet lek och rörelse i andra kulturer känns relativt klart och utifrån tillbakablickar i verksamheterna så kommer värdegrund bli det nya kvalitetsmålet.
 - 2) Ansvarsgruppen med pedagoger från förskola och skola träffas en gång i månaden. Detta är ett forum där pedagoger från respektive verksamhet skapar förståelse genom att pedagogerna får insyn i varandras verksamheter. Denna kunskap är till gagn för barnen då denna kunskap kommer barnen tillgodo i en verksamhet som förbereder för skolan.

Vi har också under terminen startat upp samverkansträffar där vi diskuterar olika förbestämda ”ämnen”. Ämnen som diskuterats under läsåret har varit: lekens betydelse, barn/elevs inflytande. Pedagoger från alla verksamheter (förskola, fritids, skola) har deltagit. Diskussionerna har varit bra, förståelse för varandras verksamheter blir större när det i diskussionen blir tydligt både kring likheter och skillnader.

Samverkan med våra kompisklasser har fungerat bra och vi tycker att samverkan ligger på en bra nivå. Samverkan ser olika ut från klass/grupp till klass/grupp. Vi fortsätter med våra planerade femårsträffar (blivande förskoleklass), dessa har fungerat mycket bra och barnen som börjat i förskoleklassen har fått en trygg övergång. Förskolan har haft övergångssamtal med pedagogerna i förskoleklassen, särskilt fokus har legat på barn i behov av särskilt stöd. Dessa samtal upplevs som viktiga och värdefulla för att övergången ska bli så bra som möjligt.

Vi har en god måluppfyllelse inom detta område. Resultatet av samarbetet mellan förskola och skola har blivit att våra förskolebarn som börjar förskoleklassen snabbt känner trygghet då skolan inte är något nytt för dem. Vi vill att vår förskola och skola ska höra samman, man ska känna igen sig i båda verksamheterna.

Framgångsfaktorer inom området

- Gemensamt kvalitetsmål
- Kompisklass på skolan
- Femårsträffar
- Övergångssamtal förskola- förskoleklass
- Ansvarsgruppen

4. Utvecklingsområden 17/18

Normer och värden

- Följa upp arbetet kring SPSMs material tillgänglig utbildning
- Fortsätta arbetet med TAKK (ev. 18/19)
- Dialoger/fördjupning kring modersmål i förskolan
- Fördjupad förståelse kring begreppet: värdegrund – vårt kvalitetsmål

Utveckling och lärande

- Verksamhetsbesök med fokusområde
- Pedagogbyte/besök i varandras verksamheter med reflektion
- Fördjupning av begreppet undervisning
- Arbetet kring naturvetenskap och teknik i det dagliga arbetet

Barns inflytande

- Barnens syn på dokumentationen, känns det ok att bli dokumenterad?

Förskola och hem

- Förtydliga informationskanalerna

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

- Kvalitetsmålet; värdegrund ska genomsyra verksamheten

5. Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

Bifogas

6. Ansvarig för redovisningen

Ingrid Mathiasson, förskolechef